

ACC. N:R.

M. 7262 : 1.

Landskap: Småland Upptecknat av: Stig Bengtson
Härad: Bebo Adress: Brunskull Hjortsberga
Socken: Hjortsberga Berättat av: Emma Bengtson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1869 i Hjortsberga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Valkning

När ett vadmal- eller ett "stampbyg" blivit färdigvävt, skulle det stampas. Inomhåll till vadmalen, som var vävd helt av ullgarn, hade "stampbyget" bomull- eller lingarn till väp och ullgarn endast till "ör" (inlägg).

Vid valkningen lades bygget i en vid bräcka och sjunt vattnet västes på. Vattnet fick ej vara varken för varmt eller kallt, ungefär som spenvarm mjölk. Sivet såpa brukades

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7262 : 2

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

E. Bengtsson

Härad:

Bilbo

Adress:

Hjörlebergan

Socken:

Hjörlebergan

Berättat av:

Emma Bengtsson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1862 i Hjörlebergan

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ork så tillräckas, för att lyget skulle
bliva rent. Sedan stötkes med en
kräslot, s. k. stampstöt, så att varje
del av lyget blev berört. När detta
pågått en stund, vändes lyget och
bearbetades på andra sidan. Om vattenet
blivit kallt, östes på varmt vatten,
så att temperaturen hölls jämn.
Två personer brukade tura om vid
vattningen, för att det ej skulle
bliva för höllsamt. Kvinnorna fingo
för det mesta utföra arbetet men
även männen hjälpte ofta till. När
lyget krympt samman till två

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7262:3

Landskap: *Småland*
Härad: *Alfta*
Socken: *Hjortsberga*
Uppteckningsår: *1941*

Upptecknat av: *Olga Bengtson*
Adress: *Brunskull Hjortsberga*
Berättat av: *Emma Bengtson*
Född år *1869* i *Hjortsberga*

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kredjedelar av sin ursprungliga storlek
var arbetet slutfört. Vadmalen skulle
krympa ihop en kredjedel på både
längden och bredden, men det s. k.
"stampelyget" krympte ihop en kredje-
del endast på bredden. Sedan togs
lyget upp för att torka. När det
var ungefär halvtorkt, rullades det
på en rund träkavel för att det
skulle bli slätt. Därefter var
lyget färdigt.

Det var endast vävar, som man
inte arbetade så noga, som man vid
tiden omkring 1880-talet beredde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7262 4

Landskap: Småland Upptecknat av: Chage Bengtsson
Härad: Alfta Adress: Brunskult, Hjörtsberga
Socken: Hjörtsberga Berättat av: Emma Bengtsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1869 i Hjörtsberga

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hemma. När det större vävnaden
skickades till Scheeles fabriik i
Alfta.

Skickade ylleuken.

Skumpor, bröjor och andra
mindre saker valkades på en valk-
bräda, som var gjord av ett hårt
träslag — björk, bok — med på
båren gående djupa refflor. Yllet
gnuggades fram och tillbaka tills det
ansågs färdigt. Bven till detta an-
vändes varmt vatten. Berättarinnans för

ACC. N:R.

M. 7262⁵

Landskap: *Småland*

Upptecknat av: *Olaf Bengtsson*

Härad: *Albo*

Adress: *Hjursbergan*

Socken: *Hjursbergan*

Berättat av: *Emma Bengtsson*

Uppteckningsår: *1941*

Född år *1867* i *Hjursbergan*

5.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

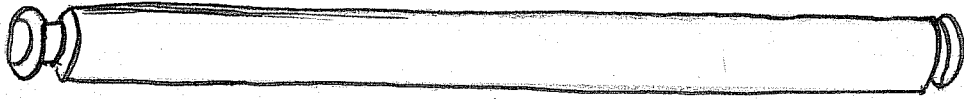
*brukade alltid jäta valka sina
stumpor, till dem blev så fusta
och tätta.*

*De stekade yllesterna valkades
inte så hårt som vävnaderna.*

Skriv endast på denna sida!

No. 7262:6.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Pullkavel.

Längd 87 cm.

Diameter 6 1/2 "

Stampetof.

Längd 60 cm.

M. 7262:7

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Valkebräda

Längd 95 cm.

bredd 94 "

höcklek 3 "

